

Onderzoek toont aan: angst voor taalachterstand onterecht

Tweetaligheid pakt bij peuters gunstig uit

MARIA DEL GROSSO

FRANEKER – Tweetaligheid bij peuters gaat niet ten koste van het Nederlands.

Die conclusie trekt Jelske Dijkstra (34) uit Leeuwarden in haar proefschrift, dat ze donderdag in Franeker verdedigt. Dijkstra is de eerste die in Friesland tweetaligheid bij heel jonge kinderen onderzocht. Dat gebeurde eerder wel bij basisschoolkinderen, maar nog niet bij peuters.

Ze testte voor haar onderzoek 31 peuters in drie opeenvolgende testrondes; toen die tussen de 2,5 en 3 jaar oud waren, tussen de 3 en 3,5 jaar en tussen de 3,5 en 4 jaar oud.

Alle kinderen werden in iedere ronde zowel in het Fries als in het Nederlands getest. In totaal zijn er meer dan duizend metingen gedaan.

„By it passive diel sei ik in wurd en moast it bern dêr in plaatsje by sykje. Aktyf betsjut dat ik in plaatsje sjen liet en de bern sizze moasten wat der op stie”, legt Dijkstra uit. De zinslengte werd gemeten door boerderijdieren op tafel te zetten en gesprekjes met de kinderen te voeren.

Bij de start van de basisschool begripen Friestalig opgevoede kinderen evenveel Nederlandse woorden als leeftijdgenootjes die met Nederlands opgroeien, zo bleek. Ook kunnen ze even lange zinnen maken. Alleen het aantal woorden dat zij daad-

‘Wa’t Frysktalich grutbrocht is, krijt twa talen foar de priis fan ien’

werkelijk gebruiken ligt lager. Ander onderzoek toonde echter aan dat deze achterstand in groep 4 is ingehaald.

Het actief gebruiken van het Nederlands levert daarom weinig problemen op. Andersom is dat wel het geval. Kinderen die Nederlandstalig opgroeien, beheersen het Fries wel passief, maar vinden het veel moei-

lijker om het te spreken. „Wa’t Frysktalich grutbrocht is, krijt dus twa talen foar de priis fan ien”, stelt Dijkstra. Ouders willen dat graag weten, is haar ervaring. Ze zijn bang voor een taalachterstand bij hun kind. Dijkstra kan ouders nu geruststellen dat peuters geen last houden van hun Friestalige opvoeding.

De promovendus deed eerst de opleiding logopedie in Groningen en ging daarna door met taalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Daarna ontwikkelde ze bij de Fryske Akademy een Friese versie van een logopedisch taalinstrument.

Haar promotieonderzoek maakt haar alweer nieuwsgierig naar andere kwesties die onderzocht kunnen worden. „Bygelyks: wannear en wêrom in bern ynienen fan it Frysk oerskeakelt op it Nederlânsk.”

Jelske Dijkstra promoveert op een onderzoek naar de verwerving van Fries en Nederlands bij peuters.

FOTO LC/NIELS WESTRA